

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากได้รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ของเทศบาลตำบลหัวปลวก อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

บทนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตด้านการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนเมื่อเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาดันตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาด้านการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีหรือนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลหัวปลวก ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานของรัฐ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน ๕ ประเด็น คือ

๑. การอนุมัติ การอนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง

๔. การบริหารงานบุคคล

รวมทั้งการกำหนดมาตรการกิจกรรม แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ในเทศบาลตำบลหัวปลวก

หลักการ

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีหรือนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต

๒. ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม ตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)

การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure / Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือ
		มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง / ปี
๔	สูง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง / ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบางครั้ง หรือ
		มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง / ปี
๒	น้อย	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง / ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นได้ยาก หรือ
		มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นไม่เกิน ๑ ครั้ง / ปี

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งต่อการดำเนินการ

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษ ข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความ โปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และ สังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวสื่อที่อาจพาดพิงคนภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

Degree of Risk = Likelihood x Impact

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ - ๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙ - ๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๔ - ๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ - ๓

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ(Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ(Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เทศบาลตำบลหัวปลวก ประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกันและการลดโอกาสการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อสร้างมาตรการป้องกันและการลดโอกาสการทุจริต โดยพิจารณาจากปัจจัย ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น รายละเอียดตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกันสืบของการปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ประเด็นสินบน	เหตุการณ์ความเสียหายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สินบนจากการปฏิบัติหน้าที่	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๑. การอนุมัติ การอนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวก สะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	เจ้าหน้าที่ที่มีการเรียกรับสินบน เพื่อช่วยให้การพิจารณา อนุมัติ อนุญาต ง่ายขึ้น หรือได้รับการยกเว้น หรือไม่ เป็นไปตามระเบียบ และกฎหมาย	๔ X ๔ (สูงมาก)	- ขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ โดยให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด - จัดทำช่องทางยื่นขอใบอนุญาตใต้ให้ก่อสร้างอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ผ่านระบบออนไลน์ - จัดทำแนวปฏิบัติ Dos & Don'ts เพื่อเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียก - รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ - จัดทำและเผยแพร่คู่มือการให้บริการสำหรับผู้รับบริการผ่านเว็บไซต์หลักของเทศบาลตำบลห้วยหลวง เพื่อให้ผู้รับบริการจะได้ทราบวิธีการ ขั้นตอน ระยะเวลา และค่าธรรมเนียมของงานที่มารับบริการ

ประเด็นสืบค้น	เหตุการณ์ความเสียหายในประเด็นที่เกี่ยวกับ สืบเนื่องจากกรปฏิบัติหน้าที่	ระดับความเสียหาย	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ	- เจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับประชาชน ผู้มารับบริการ - ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือญาติ พี่น้อง หรือพวกพ้องของตนเอง	๔ X ๓ (สูง)	- จัดทำช่องทางทางการบริการประชาชนออนไลน์ (E-Service) ทางหน้าเว็บไซต์ของเทศบาลตำบล หัวปลวกและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึง ช่องทางเพื่อป้องกันปัญหาการรับสินบน - จัดทำแนวปฏิบัติ Dos & Don'ts เพื่อเป็นมาตรฐานการ ควบคุมความเสียหายการเรียก - รับ หรือยอมจะรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ - ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมของ เจ้าหน้าที่รัฐ - ช่องทางการร้องเรียนเจ้าหน้าที่

ประเด็นสินบน	เหตุการณ์ความเสียหายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สินบนจากการปฏิบัติหน้าที่	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	- คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือตรวจงานจ้าง มีการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง และจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง - การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตาม TOR	๓ X ๕ (สูงมาก)	- อบรมให้ความรู้ระเบียบเกี่ยวกับจัดซื้อจัดจ้าง - ทำหนังสือรับรองตนเองว่าไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นขอเสนอหรือคู่สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบลหัวปลวก - มาตรการจัดทำแนวปฏิบัติ Dos & Don'ts เพื่อเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียก - รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่นหรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ - เปิดเผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างบนเว็บไซต์หลักของเทศบาลตำบลหัวปลวก

ประเด็นสืบค้น	เหตุการณ์ความเสียหายในประเด็นที่เกี่ยวกับ สืบบนจากการปฏิบัติหน้าที่	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๔. การบริหารงานบุคคล	ช่วยเหลือญาติ หรือพวกพ้องของตนเองในการสอบเข้า บรรจุเป็นพนักงานจ้าง	๓ X ๕ (สูงมาก)	- ดำเนินการสอบคัดเลือกเพื่อเป็นพนักงานจ้าง ตามประกาศของคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสระบุรีโดยดำเนินการดังนี้ ๑. การสอบคัดเลือกเพื่อเป็นพนักงานจ้าง ให้ดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสระบุรีกำหนดอย่างเคร่งครัด ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาโดยให้มีบุคคลภายนอกเข้าร่วมด้วยทุกคณะ ประกอบด้วย คณะกรรมการออกข้อสอบ คณะกรรมการส่งมอบข้อสอบ คณะกรรมการเก็บรักษาข้อสอบ คณะกรรมการควบคุมห้องสอบ คณะกรรมการตรวจข้อสอบ ๓. ประกาศผลคะแนน และผลการสอบคัดเลือกอย่างเปิดเผยผ่านเว็บไซต์หลักของเทศบาลตำบลหัวปลวก